

El destí de la universitat

La meua universitat, la Universitat Pompeu Fabra, és una universitat destacada en ciències socials i humanitats en què han crescut amb molta intensitat, durant els últims 15 anys, els àmbits de la biomedicina i les TIC. De cop i volta, aclaparada per la magnitud de l'impacte de l'activitat humana en els sistemes naturals del planeta i les creixents desigualtats socials, i potser també per escapar-se dels elements anestèsics de la increïble i inacceptable crisi política local i global, ha decidit que es deixa desafiar pel concepte de benestar planetari (*planetary wellbeing*). I accepta així un compromís inequívoc amb la idea que expressa la pertinença mútua entre el benestar i la salut de tots i el benestar i la salut del planeta. Accepta el desafiament com un desig i alhora com una realitat acadèmica que reuneix una part considerable de la tasca efectiva i molt qualificada de la nostra comunitat amb el destí institucional.

Una aposta d'aquestes característiques, formulada des del reconeixement del que és global, no es fa sense un grau molt alt de consciència respecte al lloc, no es fa sense una *analysis situs* de la UPF a Barcelona. El Parc de la Ciutadella i el seu entorn estan cridats altre cop, com fa més d'un segle, a oferir a la ciutat un punt vital de la seva articulació urbana i de la imatge que ofereix al món. Els denaris s'han de fer treballar, i la moneda de la bellesa i l'economia comercial és perfectament compatible amb la de la Barcelona que supera –amb la idea d'una ciutat europea de la cultura i el coneixement– l'enorme i inexplicable cicatriu que representen la platja de vies de l'Estació de França i el mur de les feres del zoològic al llarg

del carrer Wellington. Aquesta cicatriu –que conté el Parlament de Catalunya i deixa el mar, l'Hospital del Mar, el PRBB i la UPF absurdament lluny del centre de Barcelona– separa ben clarament la ciutat viva del Born de la malaurada congelada Nova Icària. I, al meu parer, mereix una discussió pel cap baix similar a la del tramvia de la Diagonal. Aquesta ha de ser també una oportunitat per repensar i refer la ciutat amb una forta ambició de sostenibilitat i integració social. La contribució de Barcelona al benestar del planeta.

El destí de la universitat no el sé ni pretenc saber-lo. N'hi ha que vaticinen, i ho argumenten força bé, que només les universitats molt bones, les que aconseguixin dur a terme una docència basada en una presenciali-

JAUME CASALS

RECTOR DE LA UPF

No es tracta només de millorar resultats numèrics sinó de la bona orientació

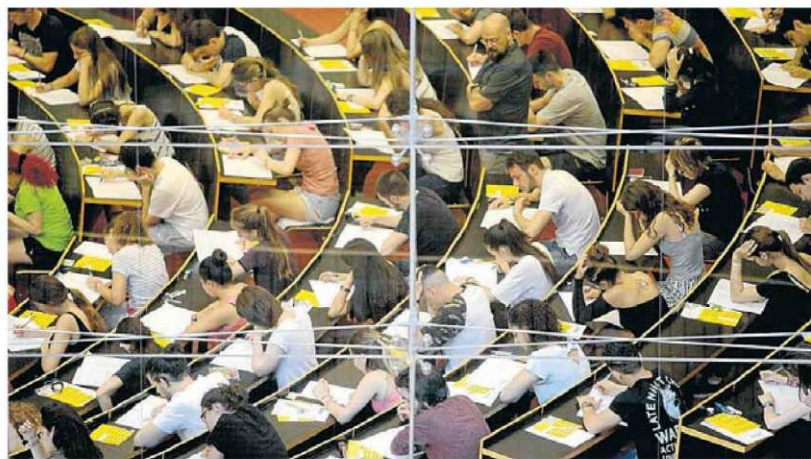
tat insubstituïble, amb una cultura de respecte a la tradició i una recerca innovadora i productiva de primera que la impregnin, sobreviuran a l'època nostra. Perquè aquesta època és precisament la que creu que s'està demostrant que el saber universitari en general no és ni de bon tros una exclusiva de les universitats.

Si entenem per destí les servituds obligades, en canvi, soc més pretensios respecte al que en sé. Sé, per exemple, que el legislador i l'administrador es ficaran, com se sol dir, fins a la cuina de la universitat. Com que el sistema no ha dipositat en mi cap responsabilitat prou seriosa, no se'm demanarà que reti comptes de res significatiu. La universitat no podrà seleccionar lliurement el seu professorat i tampoc seleccionarà els seus

estudiants. No podrà administrar amb perspectiva els seus recursos, que passaran pel zero absolut cada any, ni podrà decidir com es governa internament, encara que cada quatre anys s'elegirà per sufragi universal ponderat un rector entre els seus catedràtics funcionaris de carrera (faig servir el genèric amb certa vergonya).

Aquest segon tipus de destí fa molt difícil l'adquisició de compromisos que vagin més enllà del respecte *ad nauseam* de reglaments i lleis de qualitat d'un detallisme embafador i malfiat. Però ha arribat l'hora de desfer-nos de la teranyina. Leibniz va formular l'optimisme metafísic com una optimització del món possible i Voltaire ho va fer digerible per a la candidesa dels humans. Són filòsofs de pura vigència i actualitat, xuts de coratge per acceptar el desafiament de l'avenir i intentar adquirir un perfil: UPF Planetary Wellbeing. No es tracta només d'anar millorant resultats numèrics, sinó de la bona orientació, de focalitzar les energies a la salut del planeta i el benestar de la humanitat, que planteja reptes als diversos àmbits de coneixement: des de la salut i la biologia fins a la política, l'economia, les humanitats, l'enginyeria, el dret i la comunicació.

Una coda. Encara que estigui tan de moda pensar les universitats com si fossin clubs ridículament confrontats, inundats d'enveges i xafarderies, la UPF no pot ser un club intolerant i exclouent dels altres aficionats. El nostre campus de la Ciutadella conté des d'avui mateix una invitació a tots els altres clubs (universitats, centres de recerca, fundacions, hospitals, ONGs i governs fins i tot, amics i partits) a provar d'elegir aquest mateix destí, per si de cas fos el nostre, per si de cas fos el seu.

PERE TORDERA